

JUDr. ZDENĚK GRUŠ, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ RESSLOVA 1754/3, 400 01 ÚSTÍ NAD LABEM I  
telefon 737416249 a 602502875, fax 475201033, [gruszdenek@hotmail.com](mailto:gruszdenek@hotmail.com)

<b>ÚSTAVNÍ SOUD</b>	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	15 -04- 2019 4
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje	

**Ústavní soud**  
**Joštova 8,**  
**660 83 Brno 2**

V Ústí nad Labem dne 15.4.2019

**Stěžovatel:** **JUDr. Zdeněk Gruš, advokát,**  
**IC 71332286**  
**se sídlem Resslova 1754/3, 400 01 Ústí nad Labem**  
**zapsaného u ČAK v Praze pod č. 10611**

**Účastník řízení:** **Krajský soud v Ústí nad Labem,**  
za něhož jedná Mgr. Martin Roubalík,  
předseda senátu 7 To označeného soudu

**Ústavní stížnost proti pravomocnému usnesení Krajského soudu**  
**v Ústí nad Labem ze dne 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141**

Přílohy: dle textu

I.

**Neopředchází**

Usnesením Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 31.7.2015, č.j. 3 T 27/2016-6 jsem byl dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ustanoven opatrovníkem obviněné obchodní společnosti Mada Trans, a.s. v likvidaci, IČ 27606708, se sídlem U Stadiónu 829/4, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem, pro trestní řízení vedené v přípravném řízení u Policie ČR, KŘP ÚK, SKPV, ÚO Ústí nad Labem – oddělení hospodářské kriminality, Horova 5, Ústí nad Labem pod sp.zn. KRPU-259458/TČ-2014-041081-TK, a později před Okresním soudem v Ústí nad Labem pod sp.zn. 3 T 27/2016. Obviněná společnost byla stíhána pro přečin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění dle § 254 odst. 1 alinea 3 trestního zákoníku.

Usnesením Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.10.2018, č.j. 3 T 27/2016-1124 bylo vyšší soudní úřednicí rozhodnuto o návrhu stěžovatele na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů tak, že se mu výrokem I. přiznala odměna ve výši 16.819,- Kč. Návrh stěžovatele na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů se do výše 15.301,- Kč zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí si stěžovatel podal stížnost, ta byla usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141, které bylo doručeno dne 18.2.2019, zamítnuta.

**Lhůta pro podání ústavní stížnosti je zachována.**

**Důkaz:** Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem 31.1.2019, č.j. 7 Tp 35/2019-1141  
Usnesení Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.10.2018, č.j. 3 T 27/2016-1124

**Proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141 podává stěžovatel v zákonné lhůtě tuto**

## **ÚSTAVNÍ STÍŽNOST,**

**neboť usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141 byla porušena základní práva stěžovatele podle čl. 1, čl. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 9, čl. 11, čl. 26, čl. 28, čl. 36 Listiny základních práv a svobod.**

### **II.**

Stěžovatel v původním návrhu navrhoval přiznat odměnu jako za obhajobu v trestní věci. Oběma soudy bylo rozhodnuto, že bude přiznána odměna dle ust. § 7 bod 2, ust. § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Stěžovatel namítá, že odměna za jeden úkon právní služby ve výši 500 Kč resp. 250 Kč, kdy takový úkon zabere několik hodin, a hodinová odměna by tak mohla být i v rozporu s předpisy o minimální mzdě a zaručené mzdě, je zcela v rozporu s ústavně zaručenými právy na spravedlivou odměnu za práci.

Základní práva a svobody jsou dle čl. 4 Ústavy pod ochranou soudní moci. Dle čl. 28 Listiny základních práv a svobod má každý právo na spravedlivou odměnu. Pokud obhájce za obsahově stejnou práci má nárok na odměnu za 1 úkon právní služby dle ust. § 10 odst. 3 (tedy 1.000 Kč až 3.100 Kč), proč by měl mít opatrovník právnícké osoby, který fakticky vykonává pro právníckou osobu stejnou službu jako obhájce mít paušálně nárok na částku odměnu 500 Kč resp. 250 Kč za úkon, a to bez ohledu na trestní sazbu trestného činu, o který ve věci jde.

Dle ust. § 34 odst. 5 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právníckých osob (dále „ZTOPO“) je právnícké osobě ustanoven opatrovník, pokud právnícká osoba nemá osobu způsobilou za ni jednat. Opatrovníkem má být taková osoba, která je způsobilá hájit řádně zájmy právnícké osoby. Opatrovník není jmenován z řad advokátů bezdůvodně, ač to není výslovně uváděno a ač v ust. § 35 ZTOPO je uvedeno, že předchozí ustanovení nemá vliv na práva obviněné právnícké osoby na obhajobu. Je však v případě procesního zainteresování statutárního orgánu právnícké osoby v trestním řízení, jak tomu bylo i v této věci, právnícké osobě znemožněno, aby si zvolila obhájce. Ve skutečnosti je však ust. § 35 ZTOPO potlačeno (viz stanovisko Unie obhájců ČR <http://www.uocr.cz/stanovisko-unie-obhajcu-cr-c-12017-k-otazce-prava-na-obhajobu-obvinenych-pravnickych-osob-a-jednani-za-ne>). Právo na obhajobu je garantováno každému obviněnému tedy i obviněné právnícké osobě dle čl. 40 odst. 3 LZPS a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Naproti tomu dle ust. § 35 odst. 2 ZTOPO se pro obviněnou právníckou osobu nepoužijí ustanovení o nutné obhajobě. Shora uvedeným postupem je tak obviněné právnícké osobě

znemožněno zvolit si obhájce a fakticky obhajobu právnické osoby činí ustanovený opatrovník.

Opatrovník však nesmí být posuzován toliko formálně, ale dle obsahu své úlohy v trestním řízení. Opatrovník obviněné právnické osoby má dokonce nad rámec povinností obhájce se dostavit osobně k výslechu, a to jak v přípravném řízení, tak v řízení před soudem. Je vyžadována jeho osobní účast, nemůže se nechat substitučně zastoupit ani svým koncipientem, jak by tomu bylo v případě obhajoby. „Postup, kdy je soudem ustanoven a poté tolerován zcela nečinný opatrovník, je nepřipustným formalismem, který ve svém důsledku popírá právo nepřítomného účastníka na spravedlivé řízení“ (ÚS svazek 36, č. 69 Sb. n. a u.). Pokud je právnická osoba rovnocenným obviněným jako fyzická osoba, která má ve stanovených případech právo na nutnou obhajobu i právo zvolit si sama obhájce a tyto možnosti obviněná právnická osoba ze shora uvedených důvodů nemá, je tak na místě, aby byl opatrovník jmenovaný z řad advokátů a fakticky vykonávající úlohu obhájce, odměňován stejně jako obhájce. Právo na spravedlivou odměnu je garantováno Listinou i mezinárodními úmluvami. Právo na obhajobu stejně tak. Zákaz diskriminace rovněž. Základní práva se zaručují všem bez rozdílu, včetně rozdílu postavení.

„Opatrovník je osobou, která má v řízení hájit práva a oprávněné zájmy účastníka, kterého zastupuje. Při ustanovení opatrovníka je proto třeba přísně vážit, aby nedošlo ke kolizi zájmů zástupce a zastoupeného.“ (ÚS svazek 46, č. 141 Sb. n. a u.) Činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu je poskytováním právních služeb dle ust. § 1 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Advokát při výkonu funkce opatrovníka musí chránit a prosazovat zájmy klienta, jednat čestně a svědomitě, využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Je povinen dodržovat pravidla profesionální etiky. I výkon funkce opatrovníka je kryt povinným pojištěním advokáta. Advokát tak při výkonu funkce opatrovníka obviněné právnické osoby vykonává s ohledem na právnické vzdělání, složenou profesní zkoušku a dosaženou praxi pro obviněnou právnickou osobu to, co by pro ni konal jako obhájce. Dělá tak mnohem víc, než kdyby obviněnou právnickou osobu zastupoval jednatel jako právní laik, co by obhájce musel hradit v plné výši. „Soud má povinnost zprostit opatrovníka jeho funkce, pokud zjistí, že opatrovník svoji funkci v řízení buďto nevykonává nebo zcela nedostatečně. Postup, kdy je soudem ustanoven a poté tolerován zcela nečinný opatrovník, je nepřipustným formalismem, který ve svém důsledku popírá právo zastoupeného účastníka na spravedlivé řízení. V této souvislosti budiž ještě připomenut závěr Ústavního soudu, že Ústava ČR akceptuje a respektuje princip legality jako součást celkové koncepce právního státu, neváže však pozitivní právo na formální legalitu, ale výklad a použití právních norem podřizuje jejich obsahově materiálnímu smyslu.“ (ÚS svazek 1, č. 106 Sb. n. a u.). Soud tak nepřímou nutí ustanoveného opatrovníka obviněné právnické osoby, aby proti usnesení soudu, kterým je opatrovník ustanoven, podal opravný prostředek a s ustanovením do této funkce nesouhlasil, protože je pro něj značně nevýhodné vykonávat prakticky úlohu obhájce za fixní odměnu 500 Kč resp. 250 Kč/úkon.

„Funkce opatrovníka nebyla zákonem stanovena, aby usnadňovala činnost soudu tím, že má kam odesílat písemnosti. Byla vytvořena proto, aby do důsledku hájila zájmy nepřítomného, což představuje mj. studium spisu, podání vyjádření a vedení celého sporu za nepřítomného tak, jak by takovou povinnost byl nucen plnit smluvní

zástupce. ... Ustanovený zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci. (ÚS svazek 51, č. 223 Sb. n. a u.)"

Stěžovatel má za to, že advokacie se vykonává jako svobodné povolání, ale i v pracovním poměru jako zaměstnaný advokát, případně úkony advokáta vykonávají jiní oprávnění zaměstnanci (koncipienti). Tak jako zaměstnavatel má povinnost jedenkrát měsíčně zaplatit mzdu zaměstnanci, tak má i právo, aby mu stát uhradil náklady, které má spojené s hrazením potřeb zaměstnanců. Uvedené vyplývá mimo jiné i z čl. 28 Listiny, stěžovatel má za to, že nárok na spravedlivou odměnu má každý. Podmínky pro výkon opatrovníka mohou být stanoveny pouze tak, aby odměna byla odpovídající kvalifikaci osob, které takové úkony právní pomoci (práce) provádějí. Tedy odměna ve výši 500 Kč za úkon právní pomoci, resp. je možno dovodit 250 Kč za hodinu je zcela v rozporu s požadavky na výkon advokacie. Advokátem může být jen osoba s vysokoškolským vzděláním, s dovednostmi, zkušenostmi a znalostmi, které advokátovi umožnily po koncipientské době vykonat advokátní zkoušky a následně vykonávat advokátní praxi. Advokát s výkonem své praxe musí hradit pravidelně pojištění a jiné příspěvky na činnost stavovských orgánů, ale i běžné výdaje spojené s kanceláří a vyhláškou stanovená odměna je částka, která není schopna pokrýt ani sebemenší výdaje, a to nejen na práci osob, které by neměly takové kvality, které vyžaduje nejen zákon o advokacii. Je otázkou, zda taková odměna není za hranicí důstojnosti. Fakticky se jedná o 250 Kč za hodinu před zdaněním.

Stěžovatel dále namítá, že z místa sídla advokáta do místa úkonu zvolil nejrychlejší cestu, která bylo pro klienta výhodnější i co do promeškaného času. Přesto okresní soud rozhodl, že měl jet přes Velké Žernoseky, ač je cesta o třetinu časově delší, a to proto, aby se mohl promeškaný čas započítat do úkonu, kvůli kterému do Litoměřic jel. Stěžovatel má za to, že není povinností advokáta a není ani v jeho silách, aby dopředu vyhodnotil nejlepší možnou cestu do místa úkonu tak, aby to při vyúčtování bylo pro klienta co nejvýhodnější. Advokát nemohl vědět, jak dlouho bude trvat úkon, kvůli kterému do Litoměřic jel. Zvolil cestu nejrychlejší, která je zároveň i nejúspornější vzhledem k promeškanému času, přesto soud rozhodl tak, že měl jet nejdelší cestou, která je o pár km kratší, protože tak by se s promeškaným časem v jedné polovině vešel do účtovaného úkonu a ujel by o pár km méně. Takové požadavky ze strany soudu stěžovatel považuje za nedůstojné, nepřiměřeně extenzivně vykládaný a v důsledku toho porušuje právo na podnikání, právo na spravedlivou odměnu a právo na vlastnictví.

S ohledem na shora uvedené, tak navrhuji, aby bylo napadené usnesení zrušeno a aby bylo znovu rozhodnuto o navržené odměně obhájce dle původního návrhu.

S ohledem na shora uvedené, stěžovatel navrhuje, aby bylo konstatováno, že napadeným rozhodnutím byla porušena práva a svobody dle čl. 1, čl. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 9, čl. 11, čl. 26, čl. 28, čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Dále navrhuji, aby bylo napadené usnesení zrušeno a aby věc vrátil krajskému soudu k novému rozhodnutí. Dále navrhuji, aby byl zrušeno ust. § 9 odst. 5 advokátního tarifu.

### **III.**

Vzhledem k výše uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud rozhodl nálezem takto:

#### **I. Senát Ústavního soudu:**

- a. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141 byla porušena základní práva stěžovatele podle čl. 1, čl. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 9, čl. 11, čl. 26, čl. 28, čl. 36 Listiny základních práv a svobod.**
- b. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem 31.1.2019, č.j. 7 To 35/2019-1141 se proto ruší.**

#### **II. Plénum Ústavního soudu:**

- a. ruší ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů**

JUDr. Zdeněk Grus, advokát

